

**"LIWANAG SA DILIM": KWENTO NG PAGBANGON
NG MGA TAONG NAGTANGKANG
MAGPAKAMATAY**

**JUDE FRANCIS A. JUMAQUIO
MARVIN C. NOGOY**

Di-gradwadong tesis na ipinasa sa kaguruan ng Departamento ng Sikolohiya,
Kolehiyo ng Sining at Agham, Central Luzon State University
Lungsod ng Agham ng Muñoz, Nueva Ecija,
bilang katuparan ng pangangailangan
para sa kursong

BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA

HUNYO 2018

PAHINA NG PAGPAPATIBAY

Ang di-gradwadong tesis na may pamagat na "LIWANAG SA DILIM":
**KWENTO NG PAGBANGON NG MGA TAONG NAGTANGKANG
MAGPAKAMATAY**, inihanda at ipinasa ni **JUDE FRANCIS A. JUMAQUIO** at
MARVIN C. NOGOY bilang pagtupad sa mga pangangailangan para sa kursong
BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA ay tinanggap at sinang-ayunan.

WAWIE DG. RUIZ
Tagapayo

6 - 6 - 18

Petsa

MARIA ROSARIO L. BULANAN
Tagasuri

6 - 6 - 18

Petsa

ANGELO R. DULLAS, M.A.
Tagapamahala, Pananaliksik sa Departamento

6 - 6 - 18

Petsa

Tinanggap at sinang-ayunan bilang pagtupad sa mga pangangailangan para sa
kursong **BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA**.

ANGELO R. DULLAS M.A.
Tagapangulo, Departamento ng
Sikolohiya

6 - 6 - 18

Petsa

RICH MILTON R. DULAY, M.Sc.
Tagapamahala ng Pananaliksik, Kolehiyo
ng Sining at Agham

6/7/18

Petsa

EVARISTO A. ABELLA, Ph.D.
Dekano, Kolehiyo ng Sining at Agham

6/8/18

Petsa

ANG MGA MAY AKDA

Si **Jude Francis A. Jumaquio**, ipinanganak sa Quezon City noong Oktubre 8, 1997. Siya ang bunsong anak nina Francisco V. Jumaquio at Fe A. Jumaquio. Naninirahan siya sa Brgy. Pag-asa District, Talavera, Nueva Ecija. Siya ay nagtapos ng elementarya sa Holy Angels Academy at nagtapos naman ng sekondarya sa Talavera National high School. Nakapagtapos siya ng Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya, buwan ng Hunyo, taong 2018, sa Central Luzon State University.

Aktibo rin siya sa pagdalo sa mga *seminars*, ilan sa mga ito ay ang 21st Psychology Student Congress, Psychological Association of the Philippines – Junior Affiliates Convention sa SMX Convention, Far Eastern University, Colegio de San Juan de Letran, at De La Salle University – Manila. Hindi lamang siya sa pagdalo sa mga *seminars* naging aktibo kundi pati na rin sa mga ilang gawain sa unibersidad. Naging student proctor siya ng CLSU-College Admission Test noong Enero 13 at 14, 2018. Mula Hunyo 2017 hanggang Hulyo 2017, si Jude ay nakapagtapos ng kanyang *on-the-job training* sa Psychological Resources Center.

ANG MGA MAY AKDA

Si **Marvin C. Nogoy**, ipinanganak noong Mayo 30, 1997 sa Cabanatuan City, Nueva Ecija, ay ang bunsong anak nina Francisco G. Nogoy at Marta C. Nogoy. Isang katoliko na naninirahan sa Brgy. Matias District, Talavera, Nueva Ecija. Nagtapos siya ng elementary sa New Horizon Montessori Academy at nagtapos naman ng sekondarya sa College of the Immaculate Conception. Nakapagtapos siya ng Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya sa Central Luzon State University, Science City of Muñoz, Nueva Ecija, buwan ng Hunyo, taong 2018.

Nakilahok siya at dumalo sa ilang mga *seminars*, kabilang na dito ang 21st Psychology Student Congress na ginanap sa CLSU University Auditorium. Ilan din sa mga kanyang dinaluhan ay ang Psychological Association of the Philippines – Junior Affiliates Convention sa SMX Convention, Far Eastern University para sa taong 2016, at De La Salle University – Manila para naman sa taong 2018. Si Marvin din ay naging isang *on-the-job trainee* sa Alalay sa Kaunlaran Inc. (ASKI), sa sangay ng *Training and Development* mula Hunyo 2017 hanggang Hulyo 2017.

PASASALAMAT

Sa kabila ng lahat ng pagsubok na pinagdaanan sa paggawa ng tesis na ito, lahat ng mga bagay na napagtagumpayan ay hindi makakamit kundi dahil sa pag-alalay at suporta ng mga mahahalagang tao sa buhay ng mga mananaliksik.

Ang mga mananaliksik ay lubos na nagpapasalamat sa **Panginoong Diyos** na siyang gumabay sa pagsasagawa ng pag-aaral na ito. Malaking bagay ay biniyaya niyang kaalaman, talino, lakas ng loob, at kakayahan na siyang naging daan upang maging matagumpay ang pag-aaral na ito.

Para sa naging katuwang ng mga mananaliksik na nagsagawa ng papel na ito, ang tagapayo na si **Sir Wawie**, maraming salamat po sa lahat ng tulong niyo upang maisagawa naming ang papel na ito. Maraming salamat po sa paggabay at pagpapaalala sa mga dapat naming gawin at sa pagpapatibay ng aming loob noong kami'y nahihirapan na. Gayundin, nagpapasalamat ang mga mananaliksik kay **Sir Angelo** na tumulong din upang mapaganda at maisaayos ang papel, maraming salamat po. Higit din na pasasalamat ng mga mananaliksik kay **Ma'am Bulanan**, ang tagasuri ng papel. Maraming salamat ma'am sa mga suhestiyon niyo upang mas maging malinaw ang nilalayon ng aming pag-aaral, maraming salamat po.

Sa mga **kaibigan at kklase** ng mga mananaliksik, lubos naming ipinababatid ang aming pasasalamat sa inyong pagsuporta sa amin magmula sa paggawa ng balangkas ng pag-aaral hanggang sa pagtatapos nito. Naging katuwang din namin kayo upang mas maisulat at mailarawan namin nang maayos ang aming pag-aaral. Salamat sa walang sawang pagtatanong patungkol sa pagsasalin ng mga salita sa wikang Filipino. Salamat sa

pagbibigay motibasyon sa amin na matapos ang aming pag-aaral sa kabila ng pagiging sensitibo nito. Maraming salamat sa inyo!

Sa **mga kapatid** ng mga mananaliksik, na laging nagpapaalala na ipagpatuloy lang ang pagsusumikap na mag-aral, na makatapos. Isa ito sa mga naging motibasyon ng mga mananaliksik upang matapos ang isinagawang pag-aaral. Sa mga **mahahalagang tao** sa buhay ng mga mananaliksik, lubos ang pasasalamat sa pagsama sa bawat oras na ginagawa at isinusulat ang tesis, sa pagtitiyaga at pagiging sandalan kapag napapagod na. Sa **mga magulang** ng mga mananaliksik, taos-puso po ang aming pasasalamat sa inyong walang maliw na suporta sa panahon na isinasagawa ang pag-aaral na ito. Maraming salamat po sa inyong suporta na ibinahagi sa amin, pinansyal man, pisikal o emosyonal. Kayo ang naging motibasyon upang higit naming pagbutihan ang aming pag-aaral. Maraming salamat po!

Sa mga mananaliksik na nakatulong sa amin upang magkaroon ng pagbabatayan ang aming pag-aaral, at sa mga nakatulong sa pag-aaral na hindi nabanggit, ipinababatid ng mga mananaliksik ang kanilang taos-pusong pasasalamat. Maraming salamat sa inyong lahat!

Higit sa lahat, nagpapasalamat ang mga mananaliksik sa mga **kalahok** ng pag-aaral. Ang lahat ng mga bagay na nakamit na ito ay hindi magiging possible kundi dahil sa inyong pakikiisa at pakikilahok sa aming pag-aaral. Lubos kaming nagpapasalamat sa paglalaan niyo ng oras para sa aming pag-aaral, sa pagiging matiyaga sa pag-aayos ng iskedyul ng isinagawang kwentuhan. Higit sa lahat, lubos naming ipinagpapasalamat ang inyong pagtitiwala na ibahagi ang inyong mga karanasan, gaano man kabigat at gaano man ito kapersonal. Maraming salamat sa inyo!

MGA NILALAMAN

	PAGE
LISTAHAN NG MGA APENDISES	viii
ABSTRAK	ix
PANIMULA	1
Pagpapakamatay at ang mga salik nito	2
Mga taong nagtangkang magpakamatay	5
Ang kasalukuyang pag-aaral	9
Teoretikal na Balangkas ng Pag-aaral	11
METODO	
Disenyo ng Pag-aaral	13
Mga Kalahok	13
Panukat	14
Pamamaraan ng pagkuha ng datos	14
Pagbibigay saysay sa mga datos	16
RESULTA	
Ang kaso ni Lloyd	16
DISKUSYON	27
Teoretikal na Implikasyon	34
Praktikal na Implikasyon	36
KONKLUSYON	38
REKOMENDASYON	39
SANGGUNIAN	41
APENDISES	47

LISTAHAN NG MGA APENDISES

APPENDIX		PAGE
A	Ikalawang Kalahok	48
B	Ikatlong Kalahok	55
C	Ikaapat na Kalahok	63
D	Konsento sa Panayam	74
E	Gabay na Katanungan	75
F	<i>Instrument for Priming</i>	76

ABSTRAK

JUMAQUIO, JUDE FRANCIS A., NOGOY, MARVIN C., Departamento ng Sikolohiya, Kolehiyo ng Sining at Agham, Central Luzon State University, Lungsod Agham ng Muñoz, Nueva Ecija. **HUNYO 2018, “LIWANAG SA DILIM”: KWENTO NG PAGBANGON NG MGA TAONG NAGTANGKANG MAGPAKAMATAY**

Tagapayo: WAWIE DG. RUIZ

Ang pagtatangkang pagkakamatay ay isang pangunahing isyu sa Pilipinas, partikular na sa mga kabataan na nakararanas ng suliranin sa kanilang kalusugang pangkaisipan. Tinatalakay ng pag-aaral na ito na alamin ang karanasan ng mga taong nagtangkang magpakamatay kundi pati na rin ang kanilang pagtingin sa buhay. Matapos ang masusing pag-aanalisa sa mga datos ay natuklasan ang apat na *higher-order themes* na siyang bumubuo ng naging karanasan ng mga taong nagtangkang magpakamatay. Una (1) Napagtanto matapos ang pagtatangka; (2) Hakbang sa pagbangon; at (3) Epekto sa sarili ng pagtatangka (4) Pagtingin sa buhay. Ang pagtatanto ng kanilang mga pagkakamali ay ang naging susi nila upang sila ay makapagsimula muli na makabangon sa kanilang pagkakalugmok. Sa paghilom na kanilang naranasan, ay nagkaroon ito ng ilang epekto sa kanilang sarili. Nakita ng mga kalahok ang pagbabago na nagdulot ng magagandang bagay sa kanilang buhay. Ang mga tao sa kanilang paligid ay mas naging maintindihin sa kanila, higit sa lahat, ang kanilang pamilya. Ang kanilang pagtatangka ay naging pagkakataon upang magkaron ng bagong perspektibo at magandang pagtingin sa buhay na nagdulot sa pagsibol ng bagong pag-asa na ipagpatuloy ang buhay.

Keywords: pagtatangkang pagpapakamatay, pagbangon, pagtingin sa buhay

Sanggunian

- Agerbo, E., Nordentoft, M., & Mortensen, P. B. (2002). Familial, psychiatric, and socioeconomic risk factors for suicide in young people: nested case-control study. *Bmj*, 325(7355), 74.
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5(5th ed.)*. Arlington, VA: American Psychiatric Association.
- American Psychological Association (2017). *Suicide*. Retrieved from <http://www.apa.org/topics/suicide/>
- Asare-Doku, W., Osafo, J., & Akotia, C. S. (2017). The experiences of attempt survivor families and how they cope after a suicide attempt in Ghana: a qualitative study. *BMC psychiatry*, 17(1), 178.
- Baca-Garcia, E., Diaz-Sastre, C., Basurte, E., Prieto, R., Ceverino, A., Saiz-Ruiz, J., & de Leon, J. (2001). A prospective study of the paradoxical relationship between impulsivity and lethality of suicide attempts. *The Journal of clinical psychiatry*.
- Biddle, L., Cooper, J., Owen-Smith, A., Klineberg, E., Bennewith, O., Hawton, K., ... & Gunnell, D. (2013). Qualitative interviewing with vulnerable populations: Individuals' experiences of participating in suicide and self-harm based research. *Journal of Affective Disorders*, 145(3), 356-362.
- Bostik, K. E., & Everall, R. D. (2007). Healing from suicide: Adolescent perceptions of attachment relationships. *British Journal of Guidance & Counselling*, 35(1), 79-96.

- Canadian Association for Suicide Prevention (2016). The relationship between suicide and mental health. CASP/ACPS. Retrieved from:<https://suicideprevention.ca/>
- Cavanagh, J. T., Carson, A. J., Sharpe, M., & Lawrie, S. M. (2003). Psychological autopsy studies of suicide: a systematic review. *Psychological medicine*, 33(3), 395-405.
- Clarke, C. (2009). An introduction to interpretative phenomenological analysis: A useful approach for occupational therapy research. *British journal of occupational therapy*, 72(1), 37-39.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage publications.
- Cutcliffe, J. R., Stevenson, C., Jackson, S., & Smith, P. (2006). A modified grounded theory study of how psychiatric nurses work with suicidal people. *International Journal of Nursing Studies*, 43(7), 791-802.
- de Catanzaro, D. (1995). Reproductive status, family interactions, and suicidal ideation: Surveys of the general public and high-risk groups. *Ethology and Sociobiology*, 16(5), 385-394.
- Durkheim, E. (1897). *Le suicide: étude de sociologie*. F. Alcan.
- Goodman, E. (1999). The role of socioeconomic status gradients in explaining differences in US adolescents' health. *American journal of public health*, 89(10), 1522-1528.

- Hayashi, N., Igarashi, M., Imai, A., Yoshizawa, Y., Asamura, K., Ishikawa, Y., ... & Kumagai, N. (2017). Motivation factors for suicidal behavior and their clinical relevance in admitted psychiatric patients. *PloS one*, *12*(4), e0176565.
- Heinz, A., Mann, K., Weinberger, D. R., & Goldman, D. (2001). Serotonergic dysfunction, negative mood states, and response to alcohol. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, *25*(4), 487-495.
- Holliday, C., & Vandermause, R. (2015). Teen experiences following a suicide attempt. *Archives of psychiatric nursing*, *29*(3), 168-173.
- Joiner, T. (2005). The Interpersonal-Psychological Theory of Suicidal Behavior: Current Empirical Status. Retrieved from <http://www.apa.org/science/about/psa/2009/06/sci-brief.aspx>
- Joiner Jr, T. E., Hollar, D., & Orden, K. V. (2006). On Buckeyes, Gators, Super Bowl Sunday, and the Miracle on Ice: "Pulling together" is associated with lower suicide rates. *Journal of Social and Clinical Psychology*, *25*(2), 179-195.
- Kearl, M. C. (2004) *Kearl's Guide to the Sociology of Death: Suicide*. *Trinity University* [online]. Retrieved from <http://www.trinity.edu/~MKearl/death-su.html>
- Lakeman, R., & FitzGerald, M. (2008). How people live with or get over being suicidal: a review of qualitative studies. *Journal of Advanced Nursing*, *64*(2), 114-126.

- Lie, H., & Liou, J. C. (2014). Suicide behavior among junior high school students in Philippines and Indonesia associated with the social factors. *GSTF Journal of BioSciences (JBio)*, 2(1).
- Manalastas, E. J. (2013). Sexual orientation and suicide risk in the Philippines: Evidence from a nationally representative sample of young Filipino men. *Philippine Journal of Psychology*, 46(1), 1-13.
- Manalastas, E. J. (2016). Suicide Ideation and Suicide Attempt Among Young Lesbian and Bisexual Filipina Women: Evidence for Disparities in the Philippines. *Asian Women*, 32(3).
- Nock, M. K., Borges, G., Bromet, E. J., Cha, C. B., Kessler, R. C., & Lee, S. (2008). Suicide and suicidal behavior. *Epidemiologic reviews*, 30(1), 133-154.
- Oquendo, M. A., & Mann, J. J. (2000). The biology of impulsivity and suicidality. *Psychiatric Clinics of North America*, 23(1), 11-25.
- Quintos, M. A. M. (2017). Prevalence of Suicide Ideation and Suicide Attempts among the Filipino Youth and Its Relationship with the Family Unit. *Asia Pacific Journal of Multidisciplinary Research*, 5(2).
- Redaniel, M. T., Lebanan-Dalida, M. A., & Gunnell, D. (2011). Suicide in the Philippines: time trend analysis (1974-2005) and literature review. *BMC Public Health*, 11(1), 536.

- SANE Australia at University of New England (2015). *Lessons for Life: The experiences of people who attempt suicide: A Qualitative Research Report*. ISBN 978-1-921837-16-6.
- Shneidman, E. S. (1993). Commentary: Suicide as psychache. *The Journal of nervous and mental disease*, 181(3), 145-147.
- Sison, G. B. (2017). The reality of suicide in the Philippines. CNN Philippines. Retrieved from: <http://cnnphilippines.com/>
- Stack, S., & Lester, D. (1991). The effect of religion on suicide ideation. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 26(4), 168-170.
- Stengel, E. (1964). *Suicide and attempted suicide*. Baltimore, Md: Penguin Books.
- Suominen, K., Isometsä, E., Ostamo, A., & Lönnqvist, J. (2004). Level of suicidal intent predicts overall mortality and suicide after attempted suicide: a 12-year follow-up study. *BMC psychiatry*, 4(1), 11.
- Tsirigotis, K., Gruszczynski, W., & Tsirigotis, M. (2011). Gender differentiation in methods of suicide attempts. *Medical science monitor: international medical journal of experimental and clinical research*, 17(8), PH65.
- Tucker, R. P., Wingate, L. R., O'Keefe, V. M., Mills, A. C., Rasmussen, K., Davidson, C. L., & Grant, D. M. (2013). Rumination and suicidal ideation: The moderating roles of hope and optimism. *Personality and Individual Differences*, 55(5), 606-611.

Willig, C. (2008). *Introducing qualitative research in psychology*. McGraw-Hill Education (UK).

World Health Organization. (2017). *Suicide [Fact sheet]*. Retrieved from

<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs398/en/>